Ilmasto- ja energiastrategia sekä keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

Ympäristövaliokunta 17.1.

Elinkeino- ja ilmastoasiantuntija **Teppo Säkkinen**
Keskuskauppakamari

Yleisiä huomioita ilmastosuunnitelmista

- Keskuskauppakamari tukee Suomen ja EU:n ilmastotavoitteita, Suomelle vihreä kasvu suuri mahdollisuus – hiilikädenjälki hiilineutraaliuden rinnalle
- Päästövähennysten periaatteina oltava kustannustehokkuus, markkinaehtoisuus, teknologianeutraalius
- Joustojen hyödyntäminen sektoreiden välillä tärkeää (päästökaupan one-off, LULUCF-jousto)
- Hiilinielujen mittaamisen epävarmuudet toteutuivat; pääpaino päästövähennyksissä, toimet maankäyttösektorilla silti tarpeen (mm. turvemaiden käsittely, metsäkadon ehkäisy, metsien kasvukyvyn vahvistaminen)

Toimintaympäristön muutos

- **Venäjän hyökkäyssota** on kiihdyttänyt energiamurrosta globaalisti – kivihiilen ja öljyn käyttö lisääntynyt väliaikaisesti, mutta uusiutuvan energian investoinnit rajussa nousussa
- IEA arvioi ensimmäistä kertaa, että **fossiilisten polttoaineiden kulutus saavuttaa huipun** ja kääntyy laskuun 2025
- COP28 Egypti: kurssi piti, vaikka isoja edistysaskeleita ei tullut
- Yhdysvaltain IRA-ilmastopaketti, EU:n Fit for 55-paketin käsittely loppusuoralla, Kiinan, Intian, Korean ja Japanin hiilineutraaliustavoitteet

Fossil fuel demand in the Stated Policies Scenario, 1900-2050

Open

"The numbers and analysis confirms that the energy crisis has accelerated the clean energy transition – this is a historical turning point"

- Fatih Birol, IEA

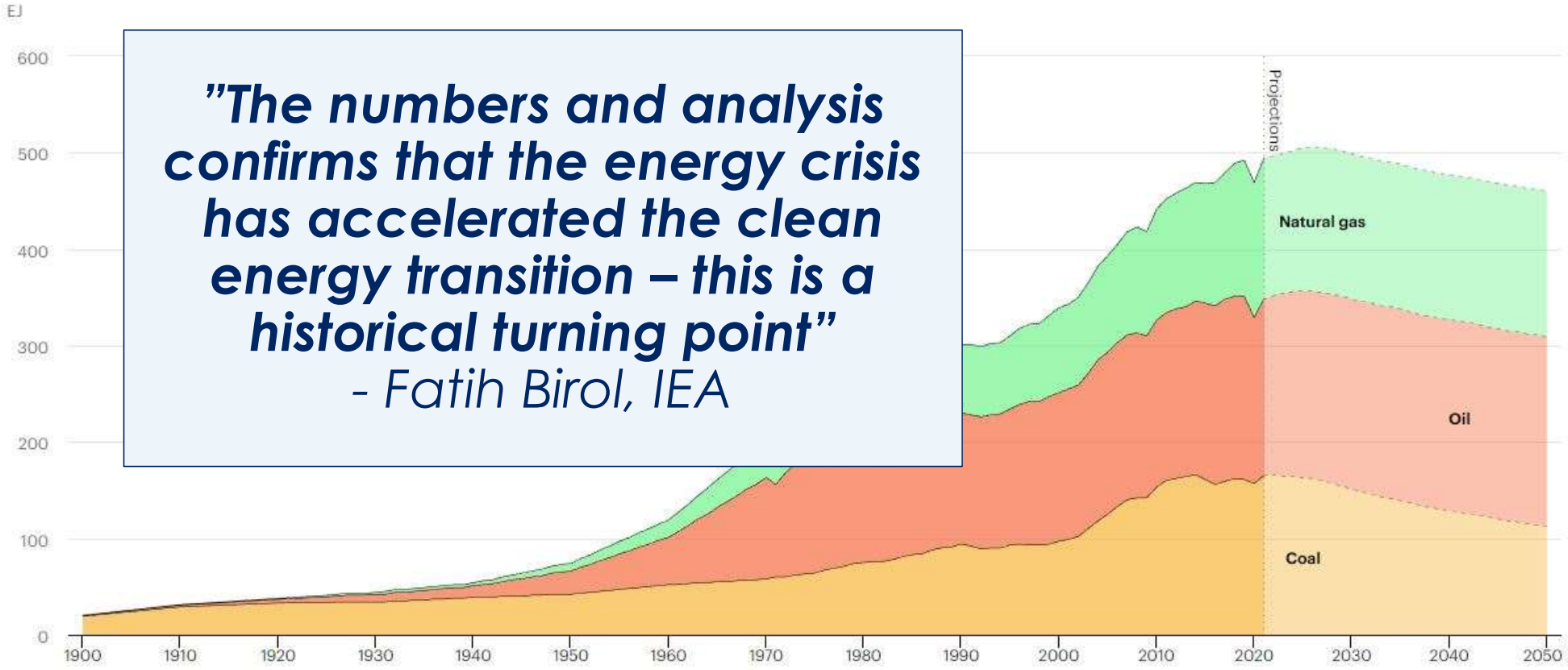

IEA. License: CC BY 4.0

Coal Oil Natural gas

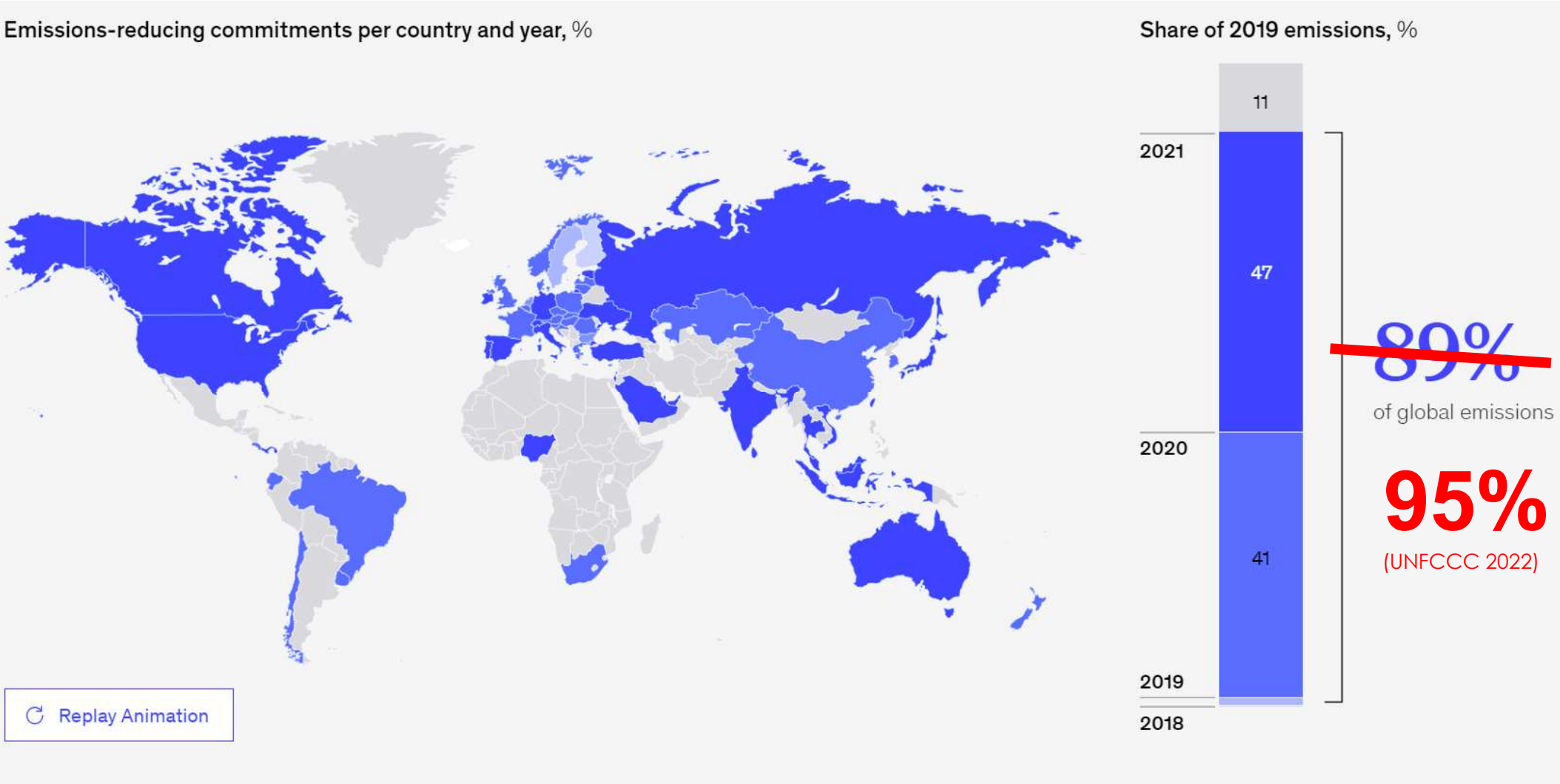

Global Energy Perspective - **McKinsey 2022**

Ilmasto- ja energiastrategia

- **EU:n päästökauppa** tärkein ohjauskeino, kustannustehokkaimmat päästövähennykset markkinaehtoisesti
- **Lisää puhdasta sähköä** – lisäydinvoiman ja uusiutuvien edistäminen (esim. ydinenergialaki, merituulivoima, aluevalvonta), sähköntuotannon tavoitteita nostettava
- **Teollisuudessa** saavutettavissa arvioitua suuremmat päästövähennykset, *jos* investointiympäristö suotuisa
- **Vety** ensisijassa kotimaan jalostukseen, tavoitteiden kunnianhimoa nostettava (vetystrategia)
- **Hiilikädenjäljelle** määrälliset tavoitteet, esim. 2x 2035
- **Investoinnit ratkaisevat!** Luvitus, osaajat, TKI, vakaa ja ennustettava toimintaympäristö (ml. julkinen talous ja verotus)

Polku hiilineutraaliuteen 2035

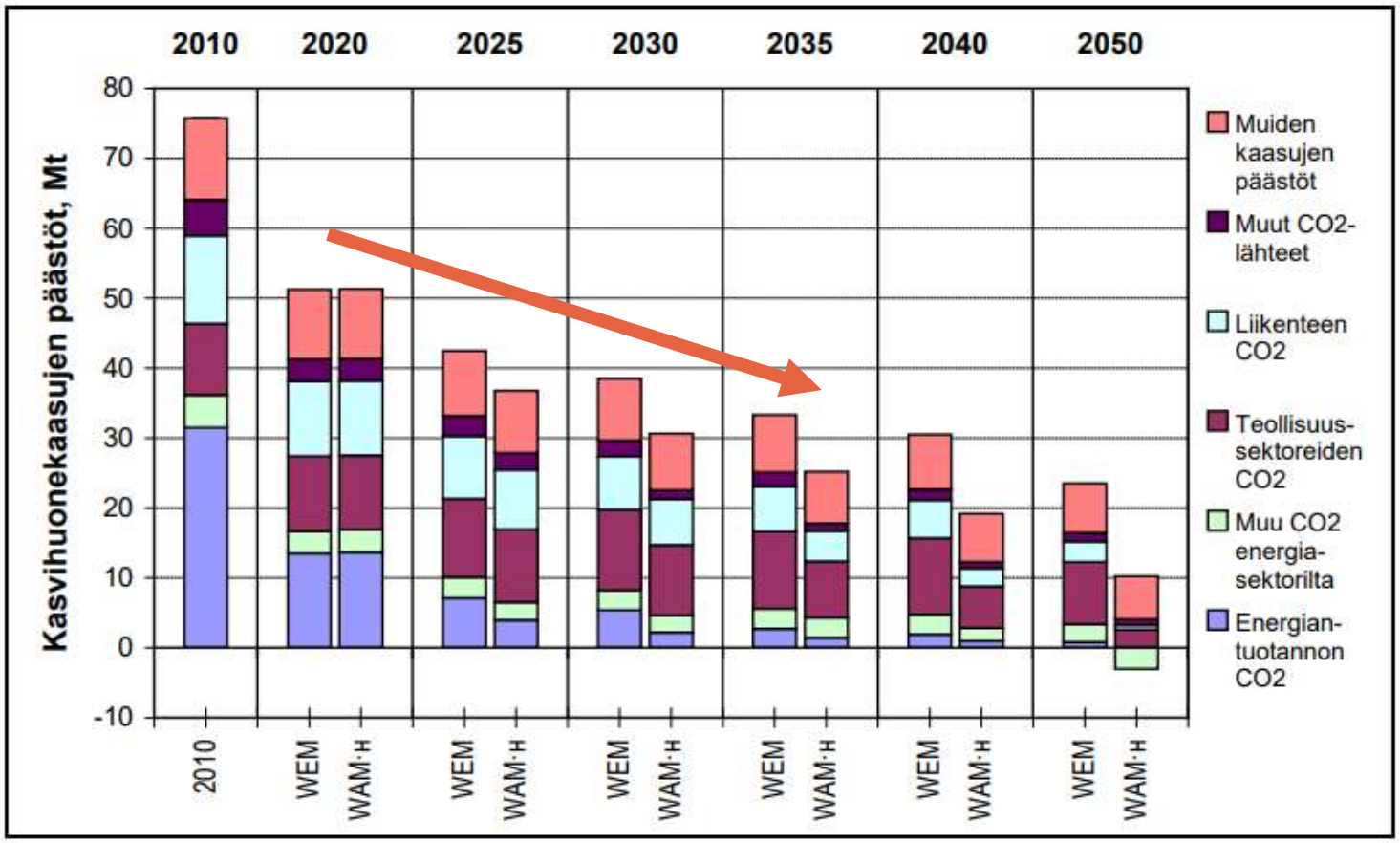

VTT 2021

- **Energiasektorilla** tahti kova
- **Teollisuudessa** yksittäiset investoinnit ratkaisevia, suuremmat vähennykset mahdollisia
- Sähköistyminen etenee **liikenteessä,** kustannukset iso kysymys
- **Maataloudessa** keinoja tunnetaan mutta tilojen kannattavuus ja investointikyky jarruttaa

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

- Taakanjakosektorilla haasteena kustannukset ja ohjauskeinot
- Liikenteen päästövähennysten kustannustehokkuus yrityksille ja viennille avainkysymys, sähköistyminen tärkein ajuri erityisesti henkilöliikenteessä
- Huomio EU-päätösten toimeenpanoon, tieliikenteen kansallisen päästökaupan valmistelusta luovuttava
- Päästökaupan ulkopuolisessa teollisuudessa potentiaalia esim. energiatukien avulla?
- Maataloudessa haaste tilojen kannattavuus, mutta keinoja tunnistettu (esim. LUKE:n hiili-euro-ohjelma)
- **Hiilimarkkinoiden edistäminen** tukisi taakanjako- ja maankäyttösektorin toimenpiteitä (COP28 Egypti: ”mitigation contribution”)
- Esitys: **polttoaineiden jakeluvelvoitteen joustomekanismi** loisi välineen kustannustehokkaille päästövähennyksille taakanjakosektorilla

Yhteenveto: Polku hiilineutraaliuteen yritysten näkökulmasta

- **Investoinnit avainasemassa!** Nopeampi luvitus, osaajien saatavuus, TKI, vakaa ja ennakoitava toimintaympäristö (ml. verotus ja talouspolitiikka)
- Sähköistetään kaikki, minkä voi – Runsaasti **lisää puhdasta sähköä** (ydinvoimaa ja uusiutuvaa), biopohjaiset ja synteettiset siellä, missä ei mahdollista
- Puhdas, toimitusvarma ja kohtuuhintainen energia jatkossa yhä vahvemmin Suomen keskeinen **kilpailuetu**
- Hiilijalanjälki alas, **hiilikädenjälki ylös** – uudet toimialat ja teollisuuden uudistuminen – vetytalous, akkuarvoketju, energiateknologia, kiertotalous, biomateriaalit, fossiilittomat ja vähäpäästöiset tuotteet ja materiaalit
- Periaatteita päästövähennyksissä: **kustannustehokkuus, teknologianeutraalius, markkinaehtoisuus**

Kiitos!

Elinkeino- ja ilmastoasiantuntija
Teppo Säkkinen
@tepposakkinen
050 516 2868

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

kauppakamari.fi
#Keskuskauppakamari
@K3FIN